

‘Verstop jezelf niet’

De ziekte van Parkinson maakte een abrupt einde aan de zangcarrière van **Ernst Daniël Smid**. In zijn autobiografie *Ernst* blikt hij terug op de hoogte- en dieptepunten in zijn leven. En de levenslessen die hij daaruit trok.

TEKST: BRAM DE GRAAF

Met een kopje koffie en een schaalje koeken voor hem op tafel staart de zanger van weleer naar buiten, waar het zonnetje schijnt. Vriendin Jolanda, in wiens huis in Nuenen we hebben afgesproken, zit schuin tegenover hem achter haar laptop. De clichévraag ‘Hoe gaat het vandaag?’ is daarmee grotendeels beantwoord. Namelijk: “Goed.” Gezien de omstandigheden dan. Want sinds bij hem twee jaar geleden de ziekte van Parkinson werd geconstateerd is alles veranderd. “Ik heb mijn vonnis gekregen en moet leren leven met een trouwe vriend die me nooit meer loslaat”, zegt Ernst. “Samen moeten we er maar iets moois van maken. Ik heb te lang gejammerd over mijn toestand. Dat is nu afgelopen. Met Jolanda ga ik proberen er nog iets van te maken.”

Heb je een bucketlist?

“Welnee. Ik hoef geen verre reizen meer te maken. Ik pak elke dag gewoon aan en we zien wel wat er gebeurt. Ik geniet van muziek en van mijn drie kinderen en vijf kleinkinderen, mijn groeibriljantjes die ik groot wil zien worden. En van al die mooie dingen die ik in mijn leven heb gedaan.” Dat leven kreeg vorm in Lichtenvoorde, een dorpje bij Enschede. Hij was een van de negen

kinderen. “Dan leer je je aanpassen”, zegt hij. “Maar ook vechten om gezien te worden.”

Welke rol had jij binnen dat gezin?

“Ik was het zieke kind. Ik had pseudokroep, dat heeft de eerste tien jaar van mijn leven bepaald. Destijds moest je daarvoor nog naar het ziekenhuis. Een week lang werd ik platgespoten met antibioticum. Daarna moest ik een week thuis aansterken. Het had één voordeel: ik kreeg dan alle aandacht van mijn moeder.”

In je boek schrijf je: ‘Mijn moeder vond dat je altijd alles uit jezelf moest zien te halen, dat je je los moest maken van de massa en vooruit moest, iets maken van je leven met de talenten die je had gekregen.’ Is dat de belangrijkste levensles die je van haar hebt meegekregen?

“Ze was mijn gids. Ze was dolblij dat ik naar het conservatorium ging. Ze was zelf een mooie, ▶

‘Ik moet leren leven met een trouwe vriend die me nooit meer loslaat’

‘Ik heb veel last van faalangst gehad in mijn carrière’

lichte sopraan. Als zij had deelgenomen aan mijn programma *Una Voce Particolare* was ze ver gekomen.”

Hoe was dat voor een jongen uit Lichtenvoorde om in de operawereld terecht te komen?

“Geweldig natuurlijk. Ik kwam het conservatorium binnen en dacht: dit wordt mijn wereld! Hier wordt kunst gemaakt en daar mag ik onderdeel van zijn. Maar tegelijkertijd be kroop me de angst: wil die wereld mij wel? Ik heb veel last van faalangst gehad in mijn carrière. Op het conservatorium hoorde ik vaak dat mijn stem niet groot genoeg was voor opera, maar toen kreeg ik een mooi contract in een klein operahuis in Beieren aangeboden, waar ze me boekten als Mefisto in *Faust*. Wie moest ik geloven?”

Hoe kijk je daar nu op terug?

“Het was een prachtige tijd. Ik had er meteen een sterrenstatus. Ik was een mooie, begeerlijke jongen en kreeg mooie kritieken. Vocaal had ik geen enkel probleem, want het was een klein

theater met dito orkest. Ik hoefde me niet te overschreeuwen. Na twee jaar werd ik weggekocht door een operahuis in Wuppertal. Een groter theater. Maar mijn stem werd niet groter. Op de première was ik zo zenuwachtig dat ik dertig procent van mijn stem inleverde en een hoge toon niet haalde. Ik bleek niet alles te kunnen zingen. Dus had ik een probleem.”

Was dat probleem voorbij toen je musicals ging zingen?

“Eigenlijk wel. Pas de laatste twintig jaar heb ik echt genoten van mijn vak zonder die faalangst. Maar als ik alles over mocht doen, zou ik toch langer hebben gestudeerd aan het conservatorium. Niet drie, maar vijf jaar. En zou ik me meer op opera hebben geconcentreerd. Op musicals werd neergekeken. Maar ja, door het succes van die musicals kreeg ik zelfvertrouwen. En werd ik een bekende Nederlander. Maar die bekendheid had ik graag ingeleverd om in alle stilte een goede operazanger te zijn.”

Tegenwoordig kijk je veel naar filmpjes van jezelf van vroeger. Welk beeld overheerst dan?

“Dan denk ik: wat kon ik goed zingen! Ik zei tegen Jolanda die meekeek: ‘Waar was ik zo bang voor?’”

Dus eigenlijk ben je nu pas trots op de man die je toen was?

“Ja. Echt. De les daaruit is, en die geef ik ook door als ik nu ergens spreek: geniet van het moment en beleef elke stap.”

Het leven van Ernst stond altijd in het teken van het zingen. Dat ging ten koste van zijn privé-leven. Hij heeft drie kinderen uit twee huwelijken. “Het was lastig een goede balans te vinden”, bekent hij. “Als ik tekende voor twintig keer *Die Fledermaus* en er was een verjaardag van de kinderen op zo’n dag, was het: ‘Sorry jongens.’ Ik had natuurlijk een heel narcistisch beroep. ▶

Levensloop Ernst Daniël Smid

- 1953** geboren op 6 mei in Enschede
- 1975** zangopleiding aan het Amsterdams Conservatorium
- 1978** begin carrière als operazanger in Duitsland
- 1990** overstap naar musicals, schittert in *Les Misérables*
- 1995** vormt *De 3 Baritons* met Henk Poort en Marco Bakker
- 1998 - 2010** presenteert televisieprogramma *Una Voce Particolare*
- presenteert radioprogramma *Ernst Daniël*
- 2008** benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
- 2009** eerste Nederlandse ambassadeur van HEAR the World
- 2012** zijn grote liefde Roos overlijdt
- 2019** diagnose ziekte van Parkinson
- 2021** autobiografie *Ernst* verschijnt

1965

1975

Uit het leven van Ernst Daniël Smid

1990

2021

Als artiest ben je je eigen product. En iedere artiest wil de beste zijn. Gelukkig heb ik goede vrouwen in mijn leven getroffen die dat begrepen en de kinderen opvingen."

Je allergrootste liefde Roos overleed in 2012. Wat is echte liefde?

"Zielsverwantschap. Dat je je leven zou willen geven aan degene van wie je houdt. Terwijl Roos lag te creperen van de kanker, ben ik als een idioot gaan roken om het ook te krijgen. Ik kon een leven zonder haar niet voorstellen. Ik mis haar nog altijd. Gelukkig heb ik nu weer liefde gevonden in Jolanda, mijn blonde engel. Liefde moet je een gevoel van veiligheid geven. En ik voel me veilig bij Jolanda. Dat is in de fase waarin ik nu zit heel belangrijk."

Waar haal je de kracht vandaan? De laatste tien jaren waren niet de leukste...

"Je mag rustig stellen dat het rotjaren waren. Ik weet ook niet of ik die kracht heb. Als je me alleen in mijn eigen huis in Winterswijk treft, ben ik soms een pathetisch oud mannetje. Ik zie dan geen enkele reden om vrolijk te zijn. Ik heb er de schurft in dat ik ziek ben. Maar het is niet

terug te draaien, ik moet ermee leren leven. Ik probeer elke dag een glimlach op m'n gezicht te toveren. En dat lukt soms goed met medicatie. Is er een goed leven met Parkinson? Nee. Is er leven met Parkinson? Ja."

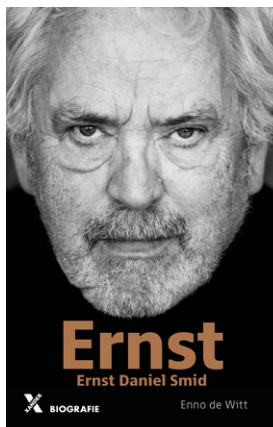
Nog een levensles van jouw moeder: 'Laat de wereld beter achter dan je hem hebt aangetroffen.' Is dat gelukt?

"Ik weet het niet. Misschien. Nu schijn ik voor veel mensen het gezicht van Parkinson te zijn, hoorde ik laatst op een bijeenkomst met artsen die gespecialiseerd zijn in deze ziekte. Door mij zijn de aanvragen voor behandeling verdrievoudigd. Als dat mijn taak is, neem ik dat serieus. Ik krijg allerlei brieven en e-mails van mensen die in dezelfde situatie zitten of van kleinkinderen die hun opa zien wegwijnen."

Wat is de levensles die je hen meegeeft?

"Heb verdriet, dat mag. Maar blijf er niet hangen. Dat gevaar lag ook bij mij op de loer, en misschien nog steeds. Blijf niet steeds in de schaduw. Verstop jezelf niet, maar laat jezelf zien. Stap in de zon. Ik vind het verschrikkelijk dat ik tijdens openbare optredens als een gek met mijn arm zit te schudden, omdat ik mijn spieren niet meer onder controle heb. Dat moet ik aanvaarden. Mijn geluk is dat ik in de liefde mag wonen van mijn vriendin. Ik hoop dat anderen die in dezelfde situatie zitten, ook een plekje in iemands hart hebben." ●

'Blijf niet hangen in je verdriet'

Ernst

De biografie *Ernst* is een ode aan het veelbewogen leven van Ernst Daniel Smid, verteld door hemzelf en opgetekend door Enno de Witt. Over zijn veelbewogen privéleven, het rusteloze leven in het theater, financiële problemen en de eenzame kanten van succes. Ook is hij openhartig over hoe hij moet omgaan met de ziekte van Parkinson. Een aangrijpend zelfportret, vol geestige anekdotes en humor.

€ 20,99 | Xander uitgevers

